

Dříve vládnoucí polští politici teď brání svobodu médií. Obsadili televizi

- CZ24 News | 21. prosince 2023

POLSKO: Polský ministr kultury odvolal šéfy veřejnoprávní televize a rozhlasu a státní tiskové agentury a jmenoval nové dozorčí rady.

Šlo o krok navazující na usnesení dolní komory polského parlamentu, která schválila usnesení vyzývající k obnovení nestrannosti veřejnoprávních médií. Poslanci strany Právo a spravedlnost, která je po volbách v opozici, hlasování bojkotovali a shromáždili se v budovách veřejnoprávní televize TVP. „Bráníme svobodná média,“ vysvětlují.

Nová polská vláda slíbila reformovat média, která se podle kritiků za dobu vlády strany Právo a spravedlnost (PiS) dostala pod politický vliv této strany a kanál TVP Info se stal hlásnou troubou vládní propagandy, uvedla podle ČTK polská nezávislá televize TVN 24.

Ministr kultury ve středu podle TVN 24 odvolal šéfy veřejnoprávní televize a rozhlasu a státní tiskové agentury a jmenoval nové dozorčí rady.

„Sejm... vyzývá všechny státní úřady, aby neprodleně přijaly opatření směřující k obnovení ústavního pořádku, pokud jde o přístup občanů ke spolehlivým informacím a fungování veřejnoprávních médií,“ stojí v usnesení dolní komory parlamentu, které v úterý pozdě večer podpořilo 244 poslanců. Proti jich bylo 84 a 16 se zdrželo hlasování. Nezúčastnila se více než stovka zákonodárců PiS.

Desítky politiků této strany se vydaly do TVP. „Bráníme nezávislost polské televize,“ uvedla podle serveru stanice [TVN24](#) bývalá místopředsedkyně Sejmu Malgorzata Gosiewská. K jedné z budov veřejnoprávní stanice podle tohoto webu dorazili také šéf Práva a spravedlnosti Jaroslaw Kaczyński nebo někdejší ministr obrany Mariusz Blaszczak, u jiné se objevil premiér Mateusz Morawiecki.

Politici PiS budou v polské televizi držet „službu“ po deseti lidech, oznámil podle webu [Onet](#) Kaczyński. Svůj nesouhlas s hlasováním nové parlamentní většiny se rozhodli vyjádřit i zaměstnanci TVP. Informační lišta ve spodní části obrazovky změnila barvu z červené na černou, popsal Onet. List [Gazeta Wyborzca](#) upozornil, že nezávislá média se do budovy TVP nemohou dostat. Jejich novináři podle něj mohli pozorovat poslance PiS přes sklo.

Politici PiS strávili v sídle TVP celou noc, Kaczyński budovu opustil až o šesté hodině ráno, uvedla TVN 24. „Bráníme svobodná média. Myslíme si, že na světě má být nejen TVN. Chceme, aby Poláci měli na výběr,“ prohlásil exministr zemědělství Robert Telus.

Jeho předchůdce ve funkci Henryk Kowalczyk zase řekl, že se hlasování o médiích nezúčastnil, protože „se nebude účastnit frašky“ a protože nelze porušovat zákon usnesením sněmovny. „Prostě bráníme demokracii, svobodu slova,“ prohlásil další z bývalých ministrů PiS Marek Suski.

Sám Kaczyński v TVP Info přesvědčoval, že PiS jde o obranu demokracie, protože „neexistuje demokracie bez plurality médií a bez silných protivládních médií“. V širším kontextu jde podle předsedy PiS také o obranu polské nezávislosti před údajným německo-francouzským plánem na centralizaci Evropské unie a dominanci v Evropě, který by potenciálně vzpurné evropské státy připravil o jejich nezávislost.

„V každé demokracii musí být silná protivládní média. Stalo se, že v Polsku jsou to veřejnoprávní média,“ prohlásil Kaczyński s tím, že v nejbližší době se tato situace nezmění. PiS podle něj „brání právo občanů na přístup k informacím“.

Média v rukou politiky

Polská veřejnoprávní média se podle kritiků za posledních osm let dostala pod mimořádně silný vliv tehdy vládnoucího Práva a spravedlnosti, přičemž strana jejich vedení obsadila svými lidmi. Zejména zpravodajství TVP před nedávnými parlamentními volbami plnily útoky na tehdejší opozici v čele s předsedou Občanské koalice Donaldem Tuskem.

„Poté, co PiS v roce 2016 bleskově převzal veřejnoprávní média, TVP a Polský rozhlas neinformovaly o vládních aférách, nekritizovaly vládní politiky, ale agresivně útočily na tehdejší opozici a na její představitele pořádaly štvance. Z veřejnoprávních médií byla tehdy vyhozena tisícovka lidí a změnila se v čistě propagandistické kanály,“ napsal list Gazeta Wyborcza.

V říjnových parlamentních volbách získalo nejvíce hlasů Právo a spravedlnost vedené Kaczyńským, v Sejmu však získala většinu Tuskova Občanská koalice společně se středovou Třetí cestou a Novou levicí, které následně vytvořily vládu. Nový premiér Tusk i ministři jeho kabinetu před několika dny složili u prezidenta Andrzeje Dudy přísahu.

Podle nejnovějšího průzkumu společnosti United Surveys zůstává PiS nejsilnější stranou v Polsku, ale její podpora od předchozího průzkumu poklesla o více než dva procentní body na 33 procent, napsal ve středu server Wirtualna Polska, který si průzkum objednal. Na druhé příčce je Tuskova Občanská koalice s podporou 28,4 procenta a na třetím Třetí cesta, která podle průzkumu získává nové příznivce na úkor dvou nejsilnějších uskupení.

Krise v ČT

„Poslední nezávislá televize je ohrožena!“ Takový vzkaz se objevil 20.prosince 2000 na obrazovkách diváků České televize. Krátce před tím Rada ČT zvolila novým šéfem televize Jiřího Hodače. Redaktoři zpravodajství ho však nepřijali. Hodač proti nim postavil svůj tým v čele s Janou Bobošíkovou a vypukl boj o zprávy.

Na Štědrý den odvysílala Česká televize v jeden čas dvoje zprávy. Pořad Události připravili v obvyklé podobě redaktoři z budovy zpravodajství na pražských Kavčích horách. Tým nového generálního ředitele souběžně z Barrandova odvysílal zprávy, kde vystoupil Jiří Hodač a Jana Bobošíková sama namluvila ve třetí osobě zpravodajský šot o svém jmenování.

Vzbouřenci od počátku drželi takzvaný velín zpravodajství na Kavčích horách. Mnozí vůbec neopouštěli budovu a přespávali uvnitř ve spacácích. Další redaktoři je přijeli podpořit. Za Hodačovo odstoupení se konaly demonstrace, ke vzbouřencům se přidala řada známých osobností. 5. ledna se konala mimořádná schůze Sněmovny ke krizi v ČT. Poslanci mimo jiné vyzvali Jiřího Hodače k odstoupení a pokud by tak neučinil, měla o jeho odvolání jednat Rada ČT. Požadovali ale také obnovit řádné vysílání či zprůhlednit financování televize.

Hodač nejprve reagoval rozhodnutím, že Sněmovně neustoupí a nerezignuje. Nakonec však ze zdravotních důvodů 11. ledna odstoupil. Vedením ČT pověřil Věru Valterovou. Až 9. února byl vedením ČT prozatímně pověřen Jiří Balvín.